

**Filosofisch Café
Hoogeveen**

Programma voorjaar 2013

DENK mee & PRAAT mee

In het Filosofisch Café Hoogeveen is iedereen welkom die van denken en praten houdt.

U bent van harte uitgenodigd om elke laatste dinsdag van de maand uw geest te scherpener tijdens inleidingen en lezingen over bekende filosofen en interessante onderwerpen, waarbij er gelegenheid is van gedachten te wisselen.

Plaats:

Bibliotheek Hoogeveen (Willemskade 27)

Tijd:

Inloop: 19:00 - 19:30 uur

Aanvang: 19:30 uur

Entree: € 7,00 (incl. koffie/thee)

Meer informatie vindt u op www.filosofischcafehoogeveen.nl
en kunt u per email aanvragen via info@filosofischcafehoogeveen.nl.

Werkgroep Filosofisch Café Hoogeveen

Van links naar rechts:

Hans Haasjes
Alex van der Haar
Margreet Jongebreur
Ernst Kuntz
Klaas Reenders

Meer informatie:

Email: info@filosofischcafehoogeveen.nl
Telefoon: 0528-272899
Website: www.filosofischcafehoogeveen.nl

Vijf jaar filosoferen in Hoogeveen

Wanneer Jan Keij op 29 januari 2013 nogmaals een lezing geeft voor het Filosofisch Café Hoogeveen is het precies vijf jaar geleden dat de eerste filosofieavond in Hoogeveen werd gehouden. Vanaf 29 januari 2008 zijn onafgebroken op de laatste dinsdag van de maand filosofieavonden georganiseerd (behalve in de zomermaanden en in december).

Het is vooral de verdienste van Jenneke Huls geweest dat dit filosofisch café, het eerste in Drenthe, er is gekomen. Toen Hoogeveen een jaar lang de culturele hoofdstad van Drenthe was, heeft zij in de zomer van 2006 in het kader van "Hartstocht in Hoogeveen" een voorstel ingediend voor een filosofisch café. Initiatieven op cultureel vlak konden rekenen op gratis PR en vergaderruimte in het gebouw aan het Kaaplaantje. Het doel van een filosofisch café was "om mensen op informele wijze met elkaar in gesprek te brengen aan de hand van thema's en zingevingsvragen en om door filosoferen de geest te scherpen".

Toen voor een cursus filosofie, gegeven door de Ruinense filosoof dr. Jan Keij in 2007, grote belangstelling bleek te bestaan, werd vanaf 2008 ook gestart met maandelijkse lezingen in het filosofisch café. Naast deze lezingen werden door Jan Keij ook twee keer per jaar cursussen gegeven over een filosofisch onderwerp. Voor velen zijn deze een grote stimulans geweest om zich in de filosofie te verdiepen. Het aantal deelnemers aan de lezingen groeide van 25 naar 50 à 60 met uitschieters naar 100. Dat leidde er toe dat de organiserende werkgroep na enige omzwervingen (o.a. de Koffiepot) uiteindelijk in de nieuwe bibliotheek zijn vaste locatie voor lezingen en cursussen heeft gevonden.

De werkgroep, die aanvankelijk qua samenstelling nogal wisselde, heeft nu een vaste vorm gevonden waarbij iedereen zijn taak en inbreng heeft. Maandelijks wordt er vergaderd en worden activiteiten nabesproken en/of voorbereid en vooral zorgvuldig uitgezocht welke onderwerpen interessant zijn en welke sprekers bereid zijn een lezing te houden. Essentieel daarbij is dat de deelnemers na afloop van een avond inhoudelijk zodanig aan hun trekken zijn gekomen, dat ze graag willen terugkomen. Uit een gehouden enquête en reacties van aanwezigen blijkt dat de belangrijkste reden te zijn voor het succes van dit café. De werkgroep blijft daar ook voor de toekomst verder aan werken.

dinsdag 29 januari 2013

LEVINAS IN DE PRAKTIJK, DE WEG NAAR HET BEST MOGELIJKE HELPEN

dr. Jan Keij, filosoof

Filosofie moet de wereld veranderen. En als ze die moet veranderen, dan door te verbeteren. De filosofie van Emmanuel Levinas kan daar aan bijdragen. Hoe, dat toont Jan Keij in deze lezing, waarin hij Levinas etaleert op een heldere en eenvoudige wijze – gekoppeld aan uw dagelijkse leven. Het zal in deze “afscheidsrede” van Jan Keij nog eenmaal gaan over verantwoordelijkheid en het praktiseren daarvan, als zijnde de mooiste menselijke mogelijkheid. De conclusie zal die van John Steinbeck zijn, zoals hij die beschrijft in *Ten oosten van Eden*. *Nadat een man het stof en de schilfers van zijn leven heeft weggeveegd, heeft hij niets anders dan de harde, schone vragen: “Was het goed of was het slecht?”, “Heb ik het goed gedaan – of slecht?”*

dinsdag 26 februari 2013

DE GEDISCIPLINEERDE BLIK

drs. Ronald Hünneke, filosoof

Wat vaak wordt vergeten in politieke analyses is dat culturele uitingen (zoals boeken, muziek, films en spotprenten) slechts inhoud krijgen doordat er tradities bestaan waarbinnen mensen leren hoe ze met deze media moeten omgaan. Wij tolereren films als *The Life of Brian*, *The Passion of the Christ* en *The Anti-Christ*, omdat we vele duizenden uren training met het medium film achter de rug hebben. Dat wil niet zeggen dat we al deze films mooi vinden of waarderen, maar wel dat we weinig moeite hebben om aspecten te herkennen als diepere betekenis, humor, onzin, cynisme, ironie en scherts. Wij zijn als kijkers getraind binnen een barok gelaagde traditie van dubbele bodems, schijnbare en daadwerkelijke belediging, parodie en satire.

Maar wat betekent dit voor degenen die niet volgens deze kijktraditie zijn getraind? Hoe kijken zij aan tegen de mediale producten van onze maatschappij (bijvoorbeeld de film “The innocence of muslims”)?

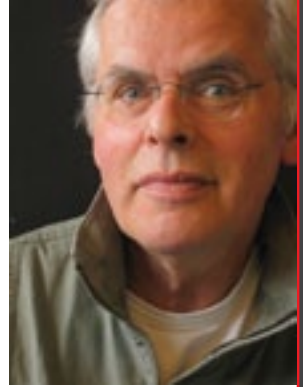
Lees ook op www.liaturches.nl.

dinsdag 26 maart 2013

DE ZIEL, DE GEEST, PHILOSOPHY OF MIND

drs. Bert Keizer, arts en filosoof

1. De man die zijn vrouw kust, de vrouw die haar hond aait, het kind dat de kat slaat, zij kussen, aaien en slaan geen voorwerpen, maar bezielde wezens.
2. De ziel zit in het lichaam als de stemming in het feestje.
3. En als hij er uit is, ga je niet buiten kijken waar hij gebleven is.
4. Wij zijn Amsterdammer of verlegen of loodgieter, maar wij zijn NIET ons brein.
5. Zou Dick Swaab ook bij kiespijn zeggen dat er *'niks meer is dan'* sputterende neuronen?
6. En bij verdriet?
7. Victor Lamme laat neuronen besluiten nemen, waarmee hij geestelijk leven gewoon een verdieping omlaag duwt.
8. Neuronen kunnen niks besluiten, in de zin waarin ze ook niet kunnen paardrijden of snurken.
9. Neuronen die besluiten kunnen nemen, kunnen ook aarzelen, spijt hebben, drammen, huilen, naar de zomer verlangen en geldzorgen hebben. Hou toch op.
10. De psychiater die denkt dat ik mijn brein ben, denkt dat hij mij troost met een antidepressivum. Dat is nog eens geestelijke armoede.
11. Filosofen is een gave. Per eeuw tref je hooguit vier of vijf geesten die het op vruchtbare wijze kunnen.

dinsdag 23 april 2013

DIRK VERHOFSTADT IN GESPREK MET PAUL CLITEUR

prof.dr. Paul Cliteur, rechtsgeleerde en filosoof

In de zomer van 2011 voerde Dirk Verhofstadt dagenlang gesprekken over de thema's die Cliteur behandelt in zijn boeken *Moreel Esperanto*, *The Secular Outlook* en *Het monotheïstisch dilemma*. Daarbij gaan ze dieper in op de vraag hoe mensen met verschillende, vaak tegengestelde visies toch harmonieus kunnen samenleven. Ze bespreken onder meer de vrijheid van meningsuiting, de scheiding van Kerk en Staat, het recht op zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van elke mens en de rechten van dieren.

Paul Cliteur veroordeelt de goddelijke beveltheorie, religieuze zelfmoordterroristen en de invoering van de sharia. Hij bespreekt de drijfveer van Abraham die zijn zoon wou doden, de zaak Salman Rushdie, de moord op Theo van Gogh, het protest tegen de Deense cartoons, de houding van de paus tegenover homoseksualiteit en de lafheid van progressieven als het erop aankomt de liberale kernwaarden te verdedigen.

dinsdag 28 mei 2013

DE OPEN GEEST VAN KARL POPPER

drs. Arend Jagersma, filosoof

Sir Karl Popper staat niet alleen bekend als een briljant wetenschapsfilosoof, maar ook als een originele politieke theoreticus. Op beide terreinen hebben zijn opvattingen diepe sporen nagelaten in het hedendaagse denken. Voortdurend benadrukt Popper het belang van het besef van menselijke feilbaarheid. Daarom dienen volgens hem ultieme waarheidsclaims, zowel in de wetenschap als ook in de politiek, te worden vermeden. Tegelijkertijd kunnen mensen zijns inziens op een rationele en methodische manier leren van hun fouten. Poppers filosofie probeert een doordacht antwoord te geven op de vraag hoe we, in ons streven naar het ontwikkelen van ware theorieën en een rechtvaardige samenleving, daadwerkelijk vooruitgang kunnen boeken. Dit antwoord weet nog steeds velen te inspireren.

CURSUS VOORJAAR 2013

VIJF MODERNE DENKERS OVER DE TOEKOMST VAN DE METAFYSICA

door drs. Arend Jagersma, filosoof

Het Griekse begrip 'metafysica' duidt op hetgeen na de fysica komt of boven de fysica uitgaat, en zich aan zintuiglijke bestudering onttrekt. Aristoteles sprak over de 'eerste filosofie'. Die formulering doelt zowel op de methodische volgorde, als ook op een hoge plaats in de filosofische rangorde. Metafysica houdt zich bezig met het diepere en het hogere – bij uitstek de vermeende bezigheid van de wijsgeer.

Vanaf de 17e eeuw nam de rede een steeds hogere vlucht en begon de opmars van het wetenschappelijke denken. Deze ontwikkeling had in de moderne filosofie tot gevolg dat het voorheen vanzelfsprekende bestaansrecht van de metafysica in toenemende mate ter discussie werd gesteld. De moderne filosofiegeschiedenis kent een metafysica-kritische inslag. De volgende moderne denkers hebben zich uitvoerig met de vraag naar de status, het bestaansrecht en de toekomst van de metafysica beziggehouden.

College 1: David Hume (1711-1776)

De Engelse empirist Hume bepleit een fundering van al onze kennisanspraken op de waarneming en dus op de zintuigen. Hij ondermijnt stelselmatig de mogelijkheid voor het ontwikkelen van metafysische opvattingen. Daarbij gaat het om begrippen als 'substantie', 'ziel' en 'causaliteit'.

College 2: Immanuel Kant (1724-1804)

In de kritische filosofie van Kant ("transcendentiaal idealisme") wordt de klassieke metafysica als vorm van kennis gediskwalificeerd. Volgens Kant komt kennis altijd tot stand via een proces van samenwerking tussen de zintuigen en het verstand. Metafysica als leer van de werkelijkheid die het zonder de rol van de zintuigen meent te kunnen stellen is onhoudbaar.

College 3: Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831)

Hegel probeert in zijn absoluut-idealistische systeem de filosofie van Kant te voltooien. Om de eenzijdigheden daarin op te helderen en te verhelpen, acht hij een nieuwe dialectische benadering noodzakelijk. Volgens Hegel leidt dit tot een herwaardering van de klassieke metafysica.

College 4: Ludwig Wittgenstein (1889-1951)

De jonge Wittgenstein is in de ban van de logica in relatie tot de taal. Met het oog op kennis kent hij bovendien een grote rol toe aan de waarneming en wordt hij door velen (bijv. logisch-positivisten) gezien als een radicale criticus van de metafysica. Wittgenstein sloeg echter in zijn Logische Onderzoekingen een nieuwe weg in.

College 5: Martin Heidegger (1889-1976)

In zijn hoofdwerk *Sein und Zeit* poogt hij het oeroude en oer metafysische zijnsbegrip te rehabiliteren door een ontvankelijke houding te ontwikkelen voor het zijn in plaats van dit te begrijpen als een verzameling beheersbare zijnden.

Cursusdata:	5, 12 en 19 februari, 5 en 12 maart 2013
Plaats:	Bibliotheek Hoozevee (Willemskade 27)
Tijd:	19:45 uur (start cursus)
Kosten:	€ 75,00 voor de hele cursus

Voor aanmelding en/of meer informatie vooraf: info@filosofischcafehoozeveen.nl

